

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. השוחט עוף בפנים ומעלה בחוץ פטור שחט בחוץ ומעלה בחוץ חייב ... שחיטת העוף בפנים מיקטל קטליה.....1
- ב. אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח.....2
- ג. עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתח במקומה ... סיפא אתאן לכשרה ומאי קמשמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח 2
- ד. קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן ... לא ירדו ואין בהן מעילה.....3
- ה. יש נרבע בעופות ... שמע מינה.....4
- ו. מאי דוחה כלאחר יד.....4
- ז. כשם שאם עלה כו' ... לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו.....4
- ח. העצמות והגידין והקרנים והטלפים בזמן שמחוברין יעלו פרישו לא יעלו ... משלה בהן האור יעלו.....5
- ט. ואלו אם עלו ירדו בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים ... פירשו לא יעלו שנאמר ועשית עולותיך הבשר והדם.....5

דף פה.

א. השוחט עוף בפנים ומעלה בחוץ פטור שחט בחוץ ומעלה בחוץ חייב ... שחיטת העוף בפנים מיקטל קטליה

המולק את העוף¹ בחוץ פטור, ואם העלהו פטור, מלק בפנים והעלה בחוץ חייב על העלאה.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יח הלכה יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

שחט בפנים והעלהו בחוץ פטור שלא העלה אלא דבר שאינו ראוי ליקרב², שחט את העוף בחוץ והעלהו בחוץ חייב שתים שהשחיטה בחוץ כשירה והרי היא כמליקה בפנים.

ב. אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח

כבר התבאר לעיל דף פג: שאימורי קדשים³ קלים וכל שכן קדשי קדשים⁴, שהעלן קודם זריקת דמים, אף על פי שהעלום בפסלות כיון שזורק הדם אח"כ⁵ למרות שלא הובררו עדיין לחלק גבוה למזבח ואפילו מעילה אין בהם, לא ירדו, שהרי נעשה לחמו של מזבח.

ג. עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתח במקומה ... סיפא אתאן לכשרה ומאי קמשמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח

כבר התבאר לעיל דף פד. שעולה⁶ שהעלה חיה לראש המזבח תרד שעדיין אינה ראויה.

ועולה ששחטה בראש המזבח, או ששחטה למטה והעלה אותה לראש המזבח, יפשיט אותה וינתחנה במקומה, ומוריד הקרבים ומדיחן מפרשן

² על מה שכתב רבינו שהשחיטה בחוץ כשירה והרי היא כמליקה בפנים כתב הראב"ד זה הטעם אין בו טעם אלא שלא חייב הכתוב בעוף אלא מה שחייב בבהמה עכ"ל. ולא זכיתי להבין דבריו שהרי ע"כ חייב בעוף מה שלא חייב בבהמה שהרי מלק בפנים והעלה בחוץ בעוף חייב ובבהמה פטור ושחט בפנים והעלה בחוץ בבהמה חייב ובעוף פטור. כס"מ שם

³ רמב"ם שם הלכה יב

⁴ כס"מ וכן דעת תוס' ושאר ראשונים

⁵ כס"מ שם משמע שלא ירדו היינו דוקא אחר זריקה, ועיין זבח תודה מה. ד"ה אימורי שהקשה מאי רבותא כיון דהכשרו רק אחר זריקה ואז הוא קרבן כשר לגמרי מאי אכפת לן במה שהעלה קודם לכן וגם לשון הגמ' דאם בא לזרוק זורק משמע שכיון שיכול לזרוק אף שעדיין לא זרק לא ירד, וכתב לולי דמסתפינא הו"א דאפילו אם אחר העלאה נשפך הדם כיון שבעת שהעלם עדיין הדם קיים ויכול לזרוק קלטו מזבח ושוב לא ירד.

⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה ב ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

למטה, וחוזר ומעלה אותן⁷ ומוריד העור ונותנו לכהנים⁸. וי"א⁹ שאם רוצה יכול להוריד ולנתתה למטה וחוזר ומעלה.

ואם היתה עולה פסולה¹⁰ אינה צריכה הפשט וניתוח אלא שורפה בעורה על גבי המזבח, כיון דהפסול נעשה לאחר שחיטה.

דף פה:

ד. קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן ... לא ירדו ואין בהן מעילה

קדשים קלים¹¹ אין מועלין בהן עד שיזרק הדם¹², נזרק הדם מועלין באימוריהן עד שיצאו לבית הדשן שהרי הן לאשים ואין מועלין בדבר הנאכל.

ואפילו העלה האימורין שלהן למזבח קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם,

הוציא אימוריהן לחוץ קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם.

נזרק הדם אף על פי שעדיין הן בחוץ ולא החזירן מועלין בהן, שהזריקה מועלת ליוצא בין להקל בין להחמיר.

⁷ הכי אמרי' בברייתא ואף על גב דהתם מיירי בנפסלה ילפינן מינה לכשירה במכ"ש. ומ"ש ומוריד העור ונותנו לכהנים פשוט הוא. ומ"ש דה"ה לשחטה למטה והעלה לראש המזבח. הכי משמע מדרתנן בראש הפרק הנזכר (דף פ"ג) כל הראוי לאשים אם עלה לא ירד ועוד דמשמע דאתיא בכ"ש משחטה בראש המזבח. כס"מ שם

⁸ בנוסח אחר כתב יד ונותנו לבעלים. מעשה רקח שם

⁹ עיין בזבח תודה מח: ד"ב יפשיט שכתב שכן דעת רש"י אך לרמב"ם אסור להורידה כיון ששחטה שם אלא חייב לנתתה ולהפשיטה שם.

¹⁰ תורת הקדשים שם מח: אות ס

¹¹ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה א

¹² תבו התוס' בפ"ק דנדרים דאף דקי"ל דאין מעילה בשלמים איסורא דאורייתא מיהא איכא יע"ש. וכ"כ בפ"ק דתמורה (דף ג') ד"ה לא וכן פירש"י בפרק כל שעה (דף כ"ז) ד"ה בעצי שלמים יע"ש. מל"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ה. יש נרבע בעופות ... שמע מינה

כבר התבאר במסכת ב"ק דף מ: שאחד הבהמה¹³ ואחד העוף שרבעה או נרבעה או הוקצה לע"ז או נעבד הכל פסול לגבי המזבח. אף על פי שהן מותרין באכילה¹⁴, הרי הן פסולין לגבי המזבח שנאמר¹⁵ (ויקרא כב פסוק כה) **בְּיַד מְשַׁחְתָּם בָּהֶם כָּל שֵׁשׁ בּוֹ הִשְׁחַתָּה פֶּסוּל, וּבַעֲבִירָה הוּא אוֹמֵר (בראשית ו פסוק יב) בְּיַד הַשְּׁחִית כָּל בְּשָׂר, וּבַעֲזֵי כְּתִיב (שמות לב פסוק ז) בְּיַד שְׁחַת עֶמֶד, וְכֵן בַּהֲמָה וְעוֹף שֶׁהֲרִגוּ אֶת הָאָדָם הֲרִי הֵן כְּרוּבַע אוֹ נִרְבַּע וּפְסוּלִין לְמִזְבֵּחַ.**

ו. מאי דוחה כלאחר יד

כבר התבאר לעיל דף פד. שכל איסורי¹⁶ המזבח שאסורין מחיים לגבי מזבח, עלו ירדו לפי שאינן ראויין מתחילתן. ובכללם בעלי מומין, וי"א שבעלי מומין שאין ניכרין במומן, אין להורידן בעזרה גלויה מעל המזבח שהירי הוא בזיון שאינו ניכר מומן, אלא דוחה אותם כלאחר יד¹⁷.

ז. כשם שאם עלה כו' ... לא שנו אלא שלא משלה בהן האור

אבל משלה בהן האור יעלו

כבר התבאר לעיל דף מג. שהכלל כל שפיסולו בקודש¹⁸, הקדש מקבלו¹⁹, כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו שנייה שהרי פסולין הם.

¹³ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה א

¹⁴ וכל זה בעד אחד או ע"פ הבעלים, דאלו בשני עדים גם להדיוט אסורים והייבין מיתה (תמורה כה, א). ערוך השולחן העתיד הלכות איסורי מזבח סימן נג טו

¹⁵ בהר המוריה הקשה האי דרשא דמייתי רבינו הוא כתנא דבי ר' ישמעאל דהתם ובתו"כ ויקרא פ"ב פרשה ב' מייתי דרשא דמן הבהמה יעו"ש היטיב וא"כ יש לעיין למה לא הביא רבינו דרשא דמן הבהמה המוזכר כאן ובתמורה כה ובחר בדרשא זו דמשחתם ועיי"ש מה שתי'.

¹⁶ רמב"ם שם הלכה ה, ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קכט סעיף טו

¹⁷ תורת הקדשים מה. מ.

¹⁸ רמב"ם שם הלכה ה

¹⁹ לכאורה משמע להלן פ"ד א' דזה לדברי ר"ש יעו"ש וא"כ רבינו שפסק כדברי ר"י בהלכה ו' לא הו"ל להביא זה הכלל ועיי"ש ב' אולם בתו"כ פרשת צו פ"א ובזבחים כ"ז ב' ובנדה מ' ב' משמע לכאורה דר"י ג"כ ס"ל זה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ואם משלה²⁰ בהם²¹ האור נעשה לחמו של המזבח ואף על פי שירד השאר יעלו שנייה וישלים הקטרתן.

קומץ שנתפגל²² ומקצתו בארץ ומקצתו משלה בו האור, נקלט בקדושה אף החצי שבארץ ויעלה כולו.

ופגול²³ או נותר או טמא שהעלן לראש המזבח משמשלה האור ברובן פקע איסורן מהן, והאוכלן אינו חייב כרת.

ודוקא כשמונת כל האבר על גבי המזבח או על כל פנים רובו²⁴, אבל אם מונה רק מקצתו אפשר שלא פקע אפילו ממיעות זה שהולכים אחר הרוב שיצא חוץ למזבח.²⁵

ח. העצמות והגידין והקרנים והטלפים בזמן שמחוברין יעלו פרשו לא יעלו ... משלה בהן האור יעלו

יבואר להלן דף פו בעזה"ת

ט. ואלו אם עלו ירדו בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים ... פירשו לא יעלו שנאמר ועשית עולותיך הבשר והדם

הכלל רק דממעט הני תלת דסעיף ו' ועי' בזבחים פ"ט ויש ליישב דגם ר"י ע"כ ס"ל האי כללא והכי משמע בתוס' ס"ח א' ושם כ"ה א' ובמנחות י' ב' יעו"ש והא דקאמר ר"י יליף מעמיה מפני מה לן בדם וכו' היינו לומר שממעט זה הוא פסולו בקדש מיקרי והבן ופשוט. הר המוריה שם.

²⁰ שם הלכה ט

²¹ במל"מ שם לא נתן שיעור רבינו במאי דקאמר ואם משלה בהם האור אי בעינן כולו או רובו או מקצתו. והנה הצד האחד שהוא דבעינן שימשול האור בכולו א"א דהא בפ' ב"ש אמרינן ה"מ אבר דמיחבר אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל ואי איתא דבעינן שימשול האור בכולו אין חלוק בין קומץ לאבר. אך אכתי יש להסתפק אי בעינן רובו או לא. ועי"ש מה שהאריך ועיין שהם וישפה ומבואר דרבינו ז"ל אינו מחלק בין אכלתן האש ונתעכלו קצת ובין משלה בהן האור. ועיין תוס' יום טוב פ"ט מ"ו שאינו מוכרח כלל. ועיין זבח תודה כה: ד"ה א"ר זירא שהסיק שלגבי לא ירדו כיון שנעשה לחמו של מזבח אפילו משלה במקצת הדין כן, אבל לגבי פקיעת פיגול הדין כנוצר.

²² רמב"ם שם פרק ג הלכה י

²³ רמב"ם שם פרק יח הלכה כא

²⁴ והמיעות שאינו מונה ספק בגמ' אם הולכים אחר הרוב או ממנו לא נפקע האיסור.

²⁵ תורת הקדשים כה: אות כ וכמ"מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כל שאינו ראוי לאשים, כלומר שלא שייך בהם מזבח כלל, אם²⁶ יעלו ירדו למרות שהם כשרים.

ואלו הם בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים, מותר העומר ושירי מנחות ושתי הלחם ולחם הפנים והקטרת על מזבח היצון.

מצות עשה לעשות העולה כמשפטה הכתובה בתורה, וכיצד מעשה העולה שוחט וזורק הדם, ומפשיט ומנתח ומקטיר כל הנתחים על גבי המזבח שנאמר (ויקרא א פסוק ט) וְהִקְטִיר הַפֶּהֶן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ.

צמר שבראשי²⁷ כבשים ושער שבזקן התיישים והעצמות והגידים והקרנים והטלפים בזמן שהן מחוברין לבשר מקטירין את הכל, ואם פרשו לא יעלו שנאמר (דברים יב פסוק כז) עַל־תֵּיךְ הַבָּשָׂר וְהַדָּם. וי"א²⁸ שאם פירשו ועודם על המזבח יעלם לכתחילה.

צמר שבראשי²⁹ כבשים ושער שבזקן התיישים, והעצמות והגידים, והקרנים והטלפים בזמן שאינן מחוברים אם עלו ירדו³⁰. וי"א³¹ שלא ירדו.

וכל שכן העצמות³² והגידים והקרנים והטלפים המחוברים שעלו לגבי המזבח ונמצאו פסולין הרי אלו לא ירדו.

²⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה טז

²⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ו הלכה ב

²⁸ דעת התוס' וכן במאורות להגר"א מסכים לדעתם עיין בזבח תודה שם ד"ה והלכה

²⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה טז

³⁰ מבואר דס"ל כרבי דאפילו מראש המזבח ירד יעו"ש היטיב והיינו כרבי וא"כ מפרש כרש"י וכ"כ התוס' יום טוב. ולהלן דף פו. א"ר זירא לא שנו ל"ש אלא שפירשו כלפי מטה אבל כלפי מעלה קרובי הוא דאקריבו לעיכול ומשמע שם דלית מאן דפליג עלי' וצ"ע למה לא הביאו רבינו ואולי לא היה גורם זה וכן משמע בילקוט ויקרא רמז תמ"ה יעו"ש היטיב הר המוריה מעשה הקרבנות שם

³¹ דעת התוס' והגר"א הנ"ל

³² בתוספתא בפ"ט דזבחים ובהר המוריה העמיד במחוברים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

